

fogás alakult ki, hogy *nem annyira az új pénzegység megállapítása fontos, mint inkább a reform mielőbbi megvalósítása, még pedig oly módon, hogy az átmenet az új pénzegységre minél könnyebb és gyorsabb legyen.*

Bud János pénzügyminiszter az elhangzott felszólalásokat tudomásul vette és kijelentette, hogy a megoldást a legrövidebb időn belül keresztül fogják vinni.

Nagy antiszemita zavargások voltak Romániában.

Hogyan változtatta meg Cuza a véleményét.

Bukarest, október 1. A múlt napokban az okiráltság több városában nagyszabású zsidóellenes zavargások voltak. A lapok eddig csak röviden számolhattak be az eseményekről, mert csak a belügyminisztérium szükségzavú hivatalos jelentései állottak rendelkezésükre. A mai lapok hosszabb tudósításokban számolnak be a történetekről. A Piatra Neamtz-ban történt zavargásokról a következő részleteket jelentik: Este, amikor a hosszunap előestéjén a zsidók a zsinagógában gyülekeztek, az egyik zsinagógát diákok és felnőttek vették körül és adott jelre valamennyi ablakot beverték. A templomban nagy pánik támadt, a jajveszékélő asszonyok közül többen elájultak, a férfiak azonban kiszaladtak és néhány támadót megvertek.

A merénylők aztán ismét összegyűltek és egy másik utcában lévő zsinagógát támadták meg hasonló módon. Amikor a harmadik zsinagógához mentek, a rendőrség végre közbelépett és beleavatkozására számos sebesülés történt. A tüntetők egyrészt a rendőrség letartóztatta. A rendőrkapitány az incidens miatt beadta lemondását.

Cuza egyetemi tanár, az ismeri antiszemita vezér manifesztumot bocsájolt ki a diáksághoz, amelyben azt mondja, hogy a zsidókérdés ma már olyan fázisba jutott, hogy véleményét megváltoztatta és az 1924 év előtti az országban élt zsidókat egyenjogú polgároknak tekinti. Ezzel szemben kötelességévé teszi a diákoknak, hogy a később bevándorolt zsidókkal szemben olyképpen lépjen fel, hogy azok minél előbb elhagyják az országot.

kormány, hogy a gyűlölet magáról elhárítsa, a népjóléti tárca számára szükséges adókat községi adók formájában vetteti ki a városokkal. A gyűlölet így a városokra hárul, mert hiszen a helyzet nem javult és a szegedi üzletekben vevői még most sem látnak. Az javasolom tehát, hogy a tanácsal készítettessen felterjesztést a bizottság a kormányhoz a belegápolási hozzájárulás redukálása érdekében.

Wimmer Fülöp: *A rendkívüli közgyűlést kellene inkább összehívatal polgármester ur.*

— A rendkívüli közgyűlés összehívása a főispán hatáskörébe tartozik — mondotta a polgármester —, a főispán pedig csak akkor hívhatná össze, ha legalább negyven bizottsági tag írásban kéri tőle.

— Hát kezdje a polgármester ur a szükséges aláírások összegyűjtését — javasolta Wimmer Fülöp.

A polgármester kijelentette, hogy az akció lebonyolítására nem vállalkozhatik, hanem az aláírások megszerzésére Wimmer Fülöpot kéri fel, aki a megbízatást készséggel el is vállalta. A bizottság tagjai rögtön alá is írták azt az ívet, amelyben a rendkívüli közgyűlés sürgős összehívását kéri a főispántól.

A pénzügyi bizottság ezután Bugyi Mihály gépgyáros segélykérelmével foglalkozott. Bugyi Mihály tanoncskolája fenntartásához kérte a város anyagi támogatását. A bizottság a kérelmet nem találta teljesíthetőnek. Ezzel az ülés véget ért.

A Times harctéri tudósítója elesett a marokkói harctéren.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: A Times harctéri tudósítója, Karl Regaald marokkói golyótól találva az első lövészároiban elesett.

Ellenjavaslat a tisztviselői nyugdíjak ügyében.

Budapest, október 1. Minthogy a Tamassy féle javaslatnak a nyugdíjasok, özvegyek és árvák helyzetét tárgyaló része az érdekelték körében nagy nyugtalanságot okozott, dr. Homonnay Tivadar nemzetgyűlési képviselő lakásán az érdekképviseletek vezetői értekezletre jöttek össze. Homonnay részletesen ismertette saját javaslatát.

Hosszabb megbeszélés után a megjelentek úgy találták, hogy a Homonnay-féle javaslat keresztülvitele esetén alkalmasabb arra, hogy a tisztviselői kérdésben és a nyugdíjasok ügyében a szükséges megnyugvást meghozza.

Csak presztizsből megy el Olaszország a konferenciára.

Róma, október 1. Beavató helyen Olaszországnak a biztonsági konferenciával kapcsolatos álláspontjáról a következőket közlik: Presztizsből Olaszország a konferenciától, amely az európai hatalmak biztonsági szerződéseinek tervszerű kiépítését kezdi meg, nem tarthatja magát távol. Másrészt a tárgyalásokon speciális olasz érdekek nem kerülnek szóba, mert a Brenner-kérdést és az osztrák csatlakozás kérdését a konferencia programjából törölték. Azt az olasz törekvést, hogy a Brenner-határt a biztonsági paktummal összekapcsolják, London és Páris hallgatással mellőzte, az a francia törekvés pedig, hogy a csatlakozás napirendre tűzése ellenében Olaszország is garantálja a keleti határokat, az olasz ellenálláson hiúsult meg. *Olaszországnak ugyanis sem Lengyelország konszolidációja, sem Csehország megerősödése nem érdeke, mert ezzel a kisdiktát, amelynek Olaszországgal mindíg surlóddást felületet vannak, erősödnek meg, nem szólva arról, hogy a cseh-jugoszláv közeledés is fenyeget, amely Olaszországra nem volna veszedelmek híján. Jugoszlávia ugyanis Olaszországnak tiszta fajájú szláv szomszédja, amelyre az újra konszolidálódó Oroszország mindenkor számíthat majd. Gazdaságilag sem kívánhatja Olaszország a kisdiktát megerősödését, mert itt úgy tudják, hogy B. nes terve, a Jugoszláviával való vámunió és az ezzel járó burkolt dunai konföderáció még mindig nincs elintézve és állandó veszedelme lehet Olaszországban továbbá képtelenségnek tartják a danzigi korridort.*

Az osztrák szocialisták nem fogadták el az Ausztria ellenőrzésének megszüntetéséről szóló javaslatot.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés őszi ülészakánának mai első ülésén bejelentették azt a törvényjavaslatot, amelyet a népszövetségi ellenőrzés megszüntetésének módjaitól hoztak. A javaslat mellett Seypel volt kancellár és Dinghoffer képviselő szólaltak fel, míg a szocialisták nevében dr. Bauer Ottó és Elbogen kifejtették, hogy a Népszövetséggel kötött szerződést nem tekintik

államszerződésnek, hanem csupán csak olyan határozatnak, amely csak azokat kötelezi, akik ezt elfogadták.

Az ellenőrzés megszüntetésének módjaitól szóló törvényjavaslatot a szocialisták nem fogadták el.

A törvényjavaslatot a nemzetgyűlés ezután a pénzügyi bizottsághoz utalta át.

Rendkívüli közgyűlést hívnak össze a nyolcmilliárdos betegápolási hozzájárulás ügyében.

A pénzügyi bizottság csütörtök délutáni ülésére többféle meglepetéssel szolgált. Először is kiderült, hogy az ülés tárgysorozata bizonyos változáson ment keresztül, amennyiben lemaradt róla a jövő évi költségvetés. A második meglepetés az volt, hogy a városra kirótt nyolcmilliárd koronás betegápolási és gyermekvédelmi hozzájárulás ügyében a bizottság olyan lépés megtételét határozta el, amelyre eddig senkinek sem gondolt és amely mégis a leghatározottabbnak ígérkezik. *A pénzügyi bizottság elhatározta, hogy akciót indít a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűléseinek sürgős összehívása érdekében.*

A pénzügyi bizottság csütörtöki ülésének tárgysorozatáról a jövő évi költségvetés tárgyalása éppen azért maradt el, mert a városra váratlanul kivetelt nyolcmilliárd korona betegápolási hozzájárulás az előre elkészített költségvetés-tervezet alapját támadja meg és így mindaddig nem lehet szó a végleges költségvetés összedolgozásáról, amíg annak kérdése nem tisztázódik.

A pénzügyi bizottság ülését, amely iránt felhívóan gyenge érdeklődés nyilvánult meg, pontosan négy órakor nyitotta meg dr. Somozyi Szilveszter polgármester. Felkérte Rack Lipót pénzügyi tanácsnokot, hogy ismertesse a város háztartásának múlt évi, 1924-es zárószámát.

Dr. Rack Lipót tanácsnok részletesen ismertette ezután a zárószámát, amelyről annak idején kimerítően beszámolt a *Délmagyarország*. Elmondotta, hogy a zárószámás eredménye szerint az elmúlt évben a város összes bevétele 130 és félmilliárd korona, ezzel szemben a kiadások összege 130 milliárd, tehát a költségvetési maradvány 560 millió korona volt. Elmondotta a kiadási és bevételi tételek részletezése után, hogy az elmúlt évben kiadott kormányrendelet értelmében a város vagyonszerzését és vagyonszerzését aranykoronában állították össze, amelyet később 17000-es szorzószámmal papirkoronára számították át és így a város vagyonszerzésében ezidő szerint egyes tételek valódi értékükön szerepelnek. Ennek a következménye az, hogy a zárószámásban 220 és félmilliárd vagyonnövekedés szerepel.

A polgármester ezután közölte a pénzügyi bizottsággal, hogy a pénzügyminiszter legutóbb kiadott rendelete közel nyolcmilliárd koronával

terheli meg a várost betegápolási és gyermekvédelmi hozzájárulás címén. A pénzügyi tanácsnok ismereti a kérdéses rendeletet, elmondja, hogy a kirótt összeg első negyede október elsején esedékessé vált, azonban a város eddig nem fizette be, mivel az összeget elviselhetetlenül nagyoknak tartja. Hivatkozott arra a rendelkezésre, amely kimondja, hogy abban az esetben, ha a város rendszeres költségvetésének és az 50 százalékos községi pótdíjnak keretében nem tudja előteremteni a rá kivetelt hozzájárulást, akkor a belügyminiszter előzetes hozzájárulásával a szükséges mértékig fölemelheti a pótdíjat.

Wimmer Fülöp szólalt fel röviden a kérdéshez. Kijelentette, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok között a 280 milliárd koronában előirányzott országos betegápolási és gyermekvédelmi költség (a nagynak látszik és tételei közötti bizonyára több olyan is akad, amely a népjóléti kérdésének sérelme nélkül restringálható.

— Ma nincs szükség arra — mondotta Wimmer Fülöp —, hogy a törvényhatóságok hozzájárulásából háromemeletes balatonmenti szanatóriumokat építsen az állam. A betegápolás és a gyermekvédelem költségvetésének tárgyalására csak a nemzetgyűlés őszi ülésén kerül sor és ezért még nem lehet befejezett és megváltoztathatatlannak összegekről beszélni. *Ajánlatos tehát, ha a város kemény, indokolt felterjesztést intéz a kormányhoz ebben a nagyon fontos ügyben.*

Rack Lipót erre közölte a bizottsággal, hogy a háborús időkben átlag — a mai értékelés szerint — kétfélmilliárd koronájába került a városnak a betegápolás és a gyermekvédelem, tehát a most kirótt összegnek negyed részébe.

— A legnagyobb igazságtalanságnak azt tartjuk — mondotta a polgármester —, hogy abból a rengeteg összegből, amelyet most ránk hárított a kormány, egyetlen fillért sem fektetnek be Szegeden. Ez a nyolcmilliárd koronás új teher vagy megszüntet minden fejlődési lehetőséget, vagy pedig olyan súlyos pótdíjval terheli meg a város polgárságát, amely alati föltétlenül össze kell roppannia. *A pénzügyminiszter nemrégben úgy nyilatkozott, hogy az ország polgárságát az eddigi adóterhek már megterhelik teljesíthetőségének legvégső határáig. A gazdasági élet azóta nem javult és a*